

KULTURNÍ KALENDÁŘ

města

HRANIC

Prosinec 1959

Vydává Osvětová beseda v Hranicích. Cena 20 hal.

Historický kalendář na prosinec

1. 12. 1945 byla založena v Paříži Mezinárodní demokratická federace žen (14. výročí).
2. 12. 1919 byla v Moskvě zahájena VIII. všeruská konference Komunistické strany Ruska (bolševiků) (40. výročí).
1879 se narodil Rudolf Friml, hudební skladatel (80. výročí).
5. 12. Den sovětské ústavy.
6. 12. 1884 bylo otevřeno Národní divadlo v Brně (75. výročí).
7. 12. 1919 se konala v Praze první celostátní konference marxistické levice (40. výročí).
10. 12. 1920 vypukla generální prosincová stávka v ČSR (39. výročí).
1904 se narodil Antonín Novotný, třetí dělnický prezident Československé republiky (55. výročí).
11. 12. 1949 byl zahájen v Praze celostátní sjezd ROH (10. výročí).
12. 12. 1943 byla v Moskvě podepsána smlouva o přátelství, vzájemné pomoci a poválečné spolupráci mezi ČSR a SSSR (16. výročí).
14. 12. 1854 se narodil Vojtěch Hynais, malíř. Zemřel 22. 8. 1925 (105. výročí narození).
1949 zemřel Karel Sezima (vlastním jménem K. Kolář), spisovatel a literární kritik. Narodil se 13. 10. 1876 (10. výročí smrti).
16. 12. 1918 byla utvořena Komunistická strana Polska (41. výročí).
19. 12. 1884 se narodil Antonín Zápotocký, druhý dělnický prezident ČSR. Zemřel 13. 11. 1957 (75. výročí narození).
1879 se narodil Josef Vissarionovič Stalin. Zemřel 5. 3. 1953 (80. výročí narození).
24. 12. 1900 vyšlo první číslo leninské Jiskry (59. výročí).

28. 12. 1869 se narodil Karel Scheinpflug, spisovatel. Zemřel 5. 5. 1948 (90. výročí narození).
29. 12. 1920 byla založena Komunistická strana Francie (39. výročí).
30. 12. 1922 byl ustaven Svaz sovětských socialistických republik (37. výročí).
1947 byla vyhlášena Rumunská lidová republika (12. výročí).
1859 se narodil národní umělec PhDr. h. c. Josef Bohuslav Foerster, hudební skladatel. Zemřel 29. 5. 1951 (100. výročí narození).
1874 se narodil národní umělec Janko Jesenský, slovenský básník a spisovatel. Zemřel 27. 12. 1945 (85. výročí nar.).
1944 zemřel Romain Rolland, francouzský spisovatel. Narodil se 29. 1. 1866 (15. výr. smrti).

Pamětní deska hustopečskému rodáku

V Kostelci na Hané vzpomínají letos 50. výročí postavení budovy dnešní osmileté střední školy. K této příležitosti napsal kostelecký kronikář M. Peterka dějiny školy pod názvem „Kostelecká škola“. V seznamu učitelů, kteří na této škole působili, najdeme i jméno Julia Volka, o němž se zde dovídáme řadu pozoruhodných údajů.

Julius Volek, narozený 20. června 1888 v Hustopečích n. B., absolvoval měšťanskou školu v Hranicích a učitelský ústav v Příboře. Po několikaletém učitelském působení ve Vranovicích a Horních Otaslavicích se za první světové války dostává brzy do zajetí v Rusku a po 2 letech působí jako dirigent orchestrálního sdružení při spolku J. A. Komenského v Kyjevě.

Po vzplanutí Velké říjnové socialistické revoluce odchází do Moskvy, kde se stává sekretářem, pak správcem kulturně výchovné sekce při komisariátu osvěty. Až v roce 1920 se vrací do vlasti a zanedlouho nato nastupuje jako učitel v Kostelci na Hané, kde na sebe upozorňuje jako velmi dobrý hudebník, zvláště klavírista i komponis-

ta, a stává se hybnou silou kulturního života v obci. Pracuje politicky a v roce 1925 kandiduje za KSČ ve volbách do Národního shromáždění. Politická činnost mu přináší pronásledování, vzdává se proto učitelské činnosti a odchází do Brna. Pracuje zde jako redaktor časopisu Rovnost, své články podepisuje pseudonymem Choráz. Jeho život, naplněný horlivou činností, je náhle ukončen záchvatem srdeční mrtvice 28. srpna 1928 v Moskvě, kam byl vyslán jako delegát KSČ na sjezd Komunistické internacionály.

Občané Kostelce na Hané uctili památku Julia Volka-Choráze, učitele a revolucionáře, v neděli 22. listopadu 1959 odhalením pamětní desky.

Něco pro fotoamatéry

Poradní sbor pro fotografii, který pracuje při Okresním domě osvěty v Hranicích vyhláší k 15. výročí trvání lidově demokratického Československa soutěž pro fotoamatéry nazvanou: Patnáct let svobodného života v Moravské bráně. Snímky na toto téma mají dokumentovat růst ve městech, na vesnicích, pokroky v průmyslu, zemědělství, kultuře, školství, zachytit život i práci lidí v Moravské bráně.

Uzávěrka soutěže je 31. května 1960. Ze snímků soutěžících autorů bude instalována výstava a vyhodnocení autoři budou odměněni peněžními cenami.

1. cena — 1000 Kčs,
 2. cena — 600 Kčs,
 3. cena — 400 Kčs,
 4. cena — 200 Kčs,
- 6 dalších cen à 100 Kčs.

Podrobnější informace a podmínky soutěže mohou zájemci získat v Okresním domě osvěty.

Kromě této soutěže bude uspořádáno okresní kolo celostátní soutěže LUT v oboru amatérské fotografie. Uzávěrka okresního kola bude 10. ledna 1960. Ze snímků pro tuto soutěž bude rovněž instalována výstava a vyhodnocení autoři odměněni peněžními nebo věcnými cenami. Informace o okresním kole soutěže podá Okresní dům osvěty v Hranicích.

Divadlo - koncert - film

Manon je můj osud! Manon je můj osud!
Manon je vše, co nepoznal jsem dosud,
Manon je první a poslední můj hřích,
nepoznat Manon — nemiloval bych.
Manon je dítě, Manon je plavcovláška,
Manon je první a poslední má láska,
Manon je motýl, Manon je včela,
Manon je růže, hrozená do kostela.

Příběh velké lásky, jak jej prožíváme s půvabnou Manon a rytířem Des Grieuxem, nenechává žádného čtenáře ani diváka lhostejným. Milenci překonávají velké překážky, boří předsevzetí odejít do kláštera a chtějí po celý život být spolu. Avšak hmotná bída zničí lásku, jež chtěla překonat věky a Manon umírá.

Vítězslav Nezval si za základ ke hře „Manon Lescaut“ vzal tématiku slavného francouzského románu Prevostova. Jeho básnické umění se zde zaskvělo v plně šíři a svou lyrikou se Manon řadí k nejoblíbenějším veršům mladých lidí a vůbec všech, kdož touží po kráse.

3. ABONENTNÍ KONCERT.

10. prosince u nás uvítáme klavírní virtuosku Viktorii Švihlíkovou a v jejím podání uslyšíme překrásné Chopinovy skladby. Na pořadu večera jsou Preludia, Polonéza, Nocturno, Balada, Valčíky, Etudy, Mazurky.

Viktorie Švihlíková je klavíristka jemného vkusu a vytržebně reprodukcí kultury. V posledních letech se specializuje na staré Mistry. Hudbu Bachovu, Händlovu, Mozartovu a Haydnovu interpretuje se vzácným smyslem pro sloh a dosahuje pozoruhodného citového účinku.

ESKADRA „NETOPÝR“ — film NDR.

Nad vietnamskými džunglemi létají piloti americké dopravní společnosti. Jejich šéf, generál Lee, je pravý typ amerického byznysmena, který s klidným svědomím riskuje životy svých zaměstnanců. Podnik mu dobře vynáší. Přestože letci jsou výhradně civilními letci, Lee pomáhá francouzským okupantům při dopravě munice. Letecké

akce jsou stále nebezpečnější. Boj mezi francouzskou armádou a vietnamskými vlastenci vrcholí. Válečný zajatec Dong, který byl na základně nasazen jako barman, zaplatí sabotáž životem. Pilotů den za dnem ubývá, protože vietnamská osvobozenecká armáda, která Francouze stále více zatlačuje, jejich letadla často ostřeluje. Jednoho dne je základna zlikvidována a téměř všichni piloti přijdou o život. Film byl natočen podle divadelní hry „Letka Ne-topýr“, kterou mnozí z vás viděli v televizní inscenaci.

OSUD ČLOVĚKA — sovětské filmové drama.

Osud člověka se svou skvělou souhrou všech uměleckých složek, zvláště kvalitou scénáře, režie, kamery, hereckých výkonů a hudby, se stává událostí ve světové kinematografii.

Na břehu Donu vypráví v prvním poválečném jaru šofér Andrej Sokolov historii svého živo.a. Válka jej odtrhla od rodiny. Jako frontový šofér byl při jednom nepřátelském náletu v přední linii omráčen a zajat. Pokus o útěk se nezdařil. Znovu byl zavlčen do hitlerovského tábora smrti. Přece se však dostal přes frontovou linii ke svým. Žena a dcery zahynuly při bombardování. Poslední den války ztratil i syna. Z hoře a beznaděje jej probudil sirótek Vábuška, synek, kterého chtěl vychovat do jiného, lepšího života.

MÍSTO NAHOŘE — anglické drama.

Anglické psychologické drama natočené režisérem Jackem Claytonem podle stejnojmenné povídky Johny Braina. Námětem filmu je konflikt ctižádosti a lásky. Ukazuje společenský vzestup mladého lehkomyšlného člověka, který nakonec dosáhne vytouženého cíle, získá si „místo nahoře“, ovšem za cenu ztráty pravé lásky a skutečného štěstí.

DŮM NA OŘECHOVCE — český umělecký film.

Film líčí příběh mladých manželů, kterým sobectví starých majitelů rodinné vilky brání ve společném životě. Jde v něm o konflikt mládeže a starší.

Diváky nutí k zamyšlení. Ukazuje, jak zbytečně si lidé navzájem ztrpčují život a oč šťastnější by se žilo při troše vzájemného pochopení a dobré vůle.

PREMIÉRA SE ODKLÁDÁ — německý detektivní film.

Příběh sleduje pátrání příslušníků státní policie po špionážní bandě, která má z NDR odcizit vzorky nové chemické látky, vyrobené v laboratoři kombinátu na draslo. Stopy po agentech vedou také do městského divadla právě v den premiéry Schillerova „Fieska“. Premiéru je nutno odložit, protože jeden z herců je zavražděn. Touto vraždou se prozradí dlouho hledaný agent, který špionážní akci organizoval a vedl.

Kulturní kalendář na prosinec

1. prosince — Divadlo hudby: Slavné dějiny ruského národa v díle ruských a sovětských skladatelů — 19,30 hod. Osvětová beseda.
6. prosince — Televize pro děti — 10 hod. Osvětová beseda.
7. prosince — Zahájení divadelního festivalu Mobečví. Fr. Pavlíček: Černá vlajka — JZD Milenov — 19,30 hod. sál Osvětové besedy.
Lidová akademie: Plány a skutečnosti o dobytí vesmíru člověkem — 19,30 hod. Osvětová beseda.
8. prosince — Petr Karvaš: Pacient 113 — OB Týn n/B. 19,30 hod. sál Osvětové besedy.
9. prosince — Hans Pfeiffer: Slavnost lampiónů — OB Hranice — 19,30 hod. sál Osvětové besedy.
10. prosince — Konstantin Simonov: Příběh jedné lásky — OB Hustopeče n. B. — 19,30 hod. sál Osvětové besedy.

3. abonentní koncert: Chopinův večer — Viktorie Švihlíková — 20. hod. sál hudební školy.
11. prosince — Hans Lucke: Sklep — OB Drahotuše — 19,30 hod. sál Osvětové besedy.
12. prosince — Petr Karvaš: Diplomati — ZK Pozemní stavby Přerov — 19,30 hod. sál ZK HCV — Sídliště.
Kulturní program k zakončení MČSP — 20 hod. sál Osvětové besedy.
13. prosince — Televize pro děti — 10 hod. Osvětová beseda.
Okresní dramaturgická konference — 9 hod. Osvětová beseda.
15. prosince — Divadlo hudby: hraje orchestr Karla Vlacha — 19,30 hod. Osvětová beseda.
18. prosince — Beseda nad mapou světa — 19,30 hod. Osvětová beseda.
20. prosince — Televize pro děti — 10. hod. Osvětová beseda.
Beskydské divadlo: V. Nezval — Manon Lescaut — 20 hod. sál sokolovny.
23. prosince — Beseda fotoamatérů — 19,30 hod. Osvětová beseda.
27. prosince — Televize pro děti — 10 hod. Osvětová beseda.
28. prosince — Děda Mráz — 14 hod. Osvětová beseda.
29. prosince — Divadlo hudby: Estráda 4 x 20 — 19,30-h. Osvětová beseda.
31. prosince — Divadlo hudby pro děti: Naším dětem — 14 hod. Osvětová beseda.

Každou středu a pátek taneční kurs v sále Osvětové besedy.

V pondělí, úterý, středu a čtvrtek jazykové kursy v klubovně Osvětové besedy.

Každou neděli odpoledne čaje s tancem v sokolovně.

I. okresní divadelní festival Pobečví

Poradní sbor pro divadlo při Okresním domě osvěty s Osvětovou besedou v Hranicích uspořádají k vyvrcholení oslav VŘSR I. okresní divadelní festival Pobečví. Festivalu se zúčastní nejvýspělejší soubory z okresu a jako host na závěr festivalu vystoupí přerovský soubor „Tyl“ závodního klubu Pozemních staveb. Program festivalu:

Pondělí 7. 12. — JZD Milenov — Fr. Pavlíček: Černá vlajka.

Úterý 8. 12. — OB Týn n. B. — Petr Karvaš: Pacient 113.

Středa 9. 12. — OB Hranice — Hans Pfeiffer: Slavnost lampiónů.

Čtvrtek 10. 12. — OB Hustopeče — K. Simonov: Příběh jedné lásky.

Pátek 11. 12. — OB Drahotuše — Hans Lucke: Sklep.

Sobota 12. 12. — ZK Pozemní stavby Přerov — P. Karvaš: Diplomati.

Nad celým festivalem přejali záštitu MNV, ONV a okresní výbor KSČ a nad jednotlivými představeními organizace a závody patronáty. Tím se tedy stane festival záležitostí celého města i celého okresu.

Uspořádáním divadelního festivalu chceme dát závěru Měsíce československo-sovětského přátelství slavnostní náplň a chceme jím podnitit všechny divadelní soubory na okrese k ještě větší aktivitě, dramaturgické odpovědnosti a pečlivějším inscenacím. Přejeme si, aby se okresní divadelní festivaly Pobečví staly tradicí na našem okrese a věříme, že se nám tento úkol za pomoci všech zúčastněných při organizování této akce, podaří splnit.

Programy kina OKO

1. 12.— 3. 12. Eskadra Netopýr — NDR, mládeži nepřístupno.

4. 12.—10. 12. 105% alibi — ČSR, rozšířený program „Z národů ač jsme různých“. Mládeži nepřístupno.

11. 12.—17. 12. Osud člověka — SSSR, mládeži přístupno.
 11. 12.—12. 12. XX. století — dokumentární film, mládeži přístupno.
 18. 12.—24. 12. Stalo se za bílého dne — Švýc., mládeži nepřístupno.
 25. 12.—30. 12. Král Šumavy — ČSR, mládeži přístupno.
 31. 12. Můj nejdražší — SSSR, mládeži od 10 let.

Představení pro mládež — v sobotu v 15 hodin:

5. 12. Kufásek a Kutilka — ČSR.
 12. 12. Vrcholné číslo — SSSR.
 19. 12. Psí pohádka — ČSR.
 26. 12. Zrádný průvodce — SSSR.

Programy kina SVĚT

1. 12.— 3. 12. Místo nahoře — brit., rozšířený program „Národní umělec L. Pešek“. Mládeži nepřístupno.
 4. 12.— 7. 12. Orel se nevzdává — polský, mládeži přístupno.
 8. 12.—10. 12. Můj strýček — franc., barevný, mládeži od 10 let.
 11. 12.—15. 12. Ilja Muromec — SSSR, širokoúhlý, mládeži od 10 let. — Krátký film: Panorama II. 1958.
 16. 12.—17. 12. Jedné noci, norský, mládeži přístupno.
 18. 12.—24. 12. Dům na Orechovce — ČSR, mládeži nepřístupno. — Krátký film: Nad deníkem A. Frankové.
 25. 12.—28. 12. Manželství T. Ethionové — franc., širokoúhlý, mládeži nepřístupno.
 29. 12.—30. 12. Vzkříšení mrtvého města — rumunský, mládeži nepřístupno.
 31. 12. Premiéra se odkládá — NDR, od 10 let. Krátký film: Za knihou.

Z historie železnic na Hranicku

Elektrifikace železniční trati pokračuje kupředu a v blízké době uvidíme i v Hranicích první vlaky, tažené elektrickými lokomotivami. Nebude snad proto nevhodné poohlédnouti se trochu do historie železniční dopravy na Hranicku.

V první polovině minulého století nestačily již těžké formanské vozy, šinoucí se pomalu po silnicích, stále větším požadavkům vzrůstajícího průmyslu v tehdejší Rakousku. A tak se začínají i v našich zemích rozbíhat první pásy kolejnic. V roce 1836 založil vídeňský bankéř Rothschild akciovou společností pro stavbu a provozování tzv. Severní dráhy Ferdinandovy, projektované z Vídně do Bochnie, jež měla původně usnadnit zásobování velkých měst solí, obilím a dřívím a naopak umožnit vývoz výrobků vídeňského průmyslu do Haliče a dále do Ruska. Několik let pracovaly zástupy dělníků v údolí řeky Moravy a pak Bečvy, až v roce 1842 byla trať dostavěna do Lipníka nad Bečvou. Zde zavládl tehdy čilý ruch, protože lipenské nádraží se stalo na několik let konečnou stanicí, kde se překládalo zboží z vagonů na povozy a naopak. Také cestující zde přestupovali do poštovních dostavníků, kolébajících se dále k severu po nerovných silnicích.

Od roku 1843 pokračovala síce stavba trati dále k Hranicím, ale až v roce 1847 byl zahájen provoz na úseku z Lipníka do Bohumína. Tehdy byl již také uzavřen výhled od našeho města k modravým Oderským vrchům dlouhým pásem viaduktu, vybudovaného z našedlého vápence z okolí Hranic. A jaká to musela být pro naše předky úžasná podívaná, když na vysokých obloucích viaduktu spatřili první vlaky, zanechávající za sebou oblaka dýmu z protáhlých, baňatých komínů lokomotivy. Škoda, že nemáme zaznamenáno, jaké dojmy vyvolávala u nich první cesta tímto tehdy nejmodernějším dopravním prostředkem, zvláště když jim v dále mizely věže města a rachotivé železná nestvůra se dokonce u Slavíče vřítla do tmy tunelu na celé trati, vybudovaného podle tradice na přání císaře Ferdinanda V.

Trať nabyla brzy velkého hospodářského významu nejen pro dopravu surovin a průmyslových výrobků, ale i pro přepravu osob a pro vojenské operace; množství převáženého zboží i počet cestujících rychle vzrůstaly a tak není divu, že již od roku 1872 se stavěla druhá kolej.

Před 75 lety pak byly kladeny lesklé pásy kolejnic také od hranického nádraží ke Krasnu a potom dále na Vsetín. 1. října 1884 projel v úseku z Hranic do Krasna první vlak, přinášející oživení do odlehlých končin Valašska.

Abychom si učinili představu o dopravním ruchu v minulosti uvedme, že před 50 lety projíždělo hranickým nádražím denně průměrně asi 85 vlaků, z toho 10 rychlovlaků, 8 vlaků osobních a skoro 70 nákladních.

Za první světové války, kdy Hranice se staly velkým vojenským lazaretem, byla dokonce vybudována zvláštní kolej od viaduktu do vojenské nemocnice pro dopravu obětí válečného běsnění. A tehdy také na 400 italských válečných zajatců budovalo pilíře pro nový viadukt. Avšak nové železobetonové oblouky na těchto základech vyrostly podél dosavadních viaduktů až v třicátých letech, když se stavěla druhá kolej z Hranic do Horní Lidče, odkud dále si tehdy razila cestu Beskydami nová trať na Slovensko do Púchova, dokončená v roce 1937.

A v této době, až alejí stožárů trolejového vedení projede první elektrická lokomotiva, zaznamenáme do této stručné historie nové významné datum.

L. N.

Státní spořitelna

v Hranicích

slouží pracujícím

Hranice, Gottwaldovo nám. - telefon 286

**KOMUNÁLNÍ SLUŽBY MĚSTA HRANIC,
Hranice, Kropáčova ulice 442, telefon 378.**

- Služba rodině!
- Sloužíme obyvatelstvu našeho okresu!

✓ Holičství a kadeřnictví	— Gottwaldovo náměstí	
	— Náměstí 8. května	
	— Stalinova třída	
	— Ulice 28. října	
	— Sídliště HCV	1959
	— Lázně Teplice n. B.	
Kosmetika	— Svatoplukova ulice	1959
Pedikura	— Gottwaldovo náměstí	1959
Půjčovna průmyslového zboží	— Gottwaldovo náměstí	1959
✓ Prodejna květin	— Gottwaldovo náměstí	
✓ Sběrný pro čistírnu	— Gottwaldovo náměstí	
Kominictví	— Gottwaldovo náměstí	1959
✓ Pohřební služba	— Svatoplukova ulice	
✓ Vanové lázně	— Světlíkova ulice	
Kamenosochařství	— Stalinova ulice	1959
✓ Autotaxi	— Gottwaldovo náměstí	
✓ Nákladní doprava	— Kropáčova ulice 442	
Opravy a údržba:		
✓ Autoopravna, mechanika	— Stalinova ulice	
✓ Radioopravna, televize, opravy elektrospotřebičů	— Svatoplukova ulice	
✓ Oprava hudebních nástrojů	— Gottwaldovo náměstí	
✓ Zasklívací služba	— Ulice 28. října	

Využijte doplňkové půjčky Státní spořitelny k zakoupení:

- nábytku
- televizoru
- rádia
- motocyklu
- elektrospotřebičů
- a dalších druhů zboží dlouholeté spotřeby

Veškeré toto zboží a informace o doplňkových půjčkách obdržíte v prodejnách

JEDNOTY, lidové spotřební družstvo, Hranice

R 125139 MTZ 11 59 Ja 5801